

Försök med greening-effekt i höstvet

Göran Gustafsson, Växtskyddscenralen, Linköping

Strobilurinerna (Amistar, Comet) anses ha en förgrönande effekt, en s.k. greening-effekt. Det har ibland också hävdats att Proline skulle ha en sådan effekt. Orsaken till greening-effekten sägs vara en direkt påverkan på grödan genom att åldrandet försenas (hämmad etylenproduktion), vilket i sin tur innebär att nitratumtagningen ökar och att vattenhushållningen förbättras. För att undersöka greening-effekten lades tre försök ut i ÖSF-området under året. Samma försöksplan fanns även under 2005, medan greening-effekten undersöktes i en enklare plan 2004. Antalet försök har varit 3 per år, d.v.s. totalt 9 försök.

För att renodla greening-effekten och inte få effekt av själva svampbekämpningen valdes försöksplatser med förfrukter och sorter för att få minsta möjliga angrepp. Dess-

utom gjordes en intensiv bekämpning av förekommande svampar med Tilt 0,5 l/ha vid begynnande stråskjutning (DC 32), vid flaggbladsstadiet (DC 39) och vid axgång (DC 55). Greening-behandlingarna med Comet gjordes vid DC 39, samt vid axgång (DC 55). Den senare behandlingen gjordes med två olika doser. Vid axgång testades även Proline i tre olika doser för att se om någon greening-effekt erhöles.

Viss merskörd, men inga synbara effekter

Av tabell 9 framgår att tillsats av Comet eller Proline har gett merskördar i framför allt försöket på Nybble. Det gick inte att se någon förgrönande effekt på grödan i något av försöken. Svampangreppen var försumbara i samtliga led. Även om endast 0-0,8 % av bladytan på blad 2 var angripen vid slutgraderingen i DC 79-83, kan det inte uteslutas

Tabell 9. Greening-effekt i höstvet 2006, samt medeltal för 2005-2006. ÖSF. L15-1042.

Behandling	Dos kg, l/ha	DC	Merskörd av Comet- resp. Prolinetillsats, kg/ha				
			Ulfhäll D	Ö Helleberga E	Nybble T	Medeltal 3 försök	Medeltal 6 försök
3 x Tilt	3 x 0,5	32, 39, 55	7090	7570	9640	8100	8720
Led A + Comet	0,2	39	+420	+100	+260	+260	+100
Led A + Comet	0,2	55	+190	-20	+310	+160	+100
Led A + Comet	0,1	55	+230	+170	+300	+230	+60
Led A + Proline	0,4	55	+100	+100	+300	+170	+100
Led A + Proline	0,2	55	+140	+50	+190	+130	+100
Led A + Proline	0,1	55	+310	+40	+160	+170	+70
LSD			n.s.	n.s.	180	160	
Förfrukt			vårraps	höstraps	ärter		
Sort			Olivin	Olivin	Olivin		
År			2006	2006	2006	2006	2005- 2006

att den lilla merskörd som erhöles kom från själva svampbekämpningen.

Under de tre år som greening-effekten studerats i ÖSF-området har någon synbart förgrönande effekt på grödan inte kunnat ses. Under fjolåret gav ”greening-behandlingarna” små merskördar, medan det i försöken 2004 blev det ett visst netto av behandlingarna. De merskördar som en tillsats av Amistar eller Comet har gett i några försök är sannolikt i första hand en effekt av en något förbättrad svampeffekt, men kan eventuellt också vara någon form av fysiologisk effekt på plantan. Enligt utländska undersökningar sägs greening-effekten variera mellan 0 och 400 kg/ha.

Strategier i höstvetete 2007

I huvudsak kommer 2007 års rekommendationer att överensstämma med 2006. Svampbekämpningen i höstvetete måste baseras på Proline, Tilt eller Tilt Top som alla är triazol-

haltiga preparat. Proline har särskilt god effekt mot svartpricksjuka, men hävdar sig också väl mot vetets bladfläcksjuka. Resistens mot strobilurinerna Amistar och Comet innebär att svampeffekten är varierande och i vissa fall mycket svag av dessa preparat. Trots detta har en viss merskörd erhållits genom att tillsätta Comet till Tilt eller Tilt Top och därför kan tillsats av en låg dos av Amistar eller Comet (0,1-0,2 l/ha) vara aktuell om bekämpningen baseras på något av Tilt-preparaten. Underlaget för att bedöma nyttan av en tillsats till Proline är mycket begränsat, men årets tre försök i Mellansverige visar ingen nytta av en sådan blandning. Dosen av Proline, Tilt eller Tilt Top får anpassas till rådande smittotryck, men bör i normalfallet hamna i intervallet 50-75 % av full etikettdos. Eventuellt kan även blandning av Proline och Tilt i reducerad dos vara ett alternativ inför 2007 års svampbekämpning i höstvetete.